

אשף המלימנה

אילו נסמור ישראל גלילי בראי שית שנות ה-50, כשהיה בן 40 וכמה, היה זכור האיש נמוך-הקומה כאחד הענקים. כי אז היה ישראל גלילי אליל הרור הצברי הצעיר, שהעריך אותו כיריבו

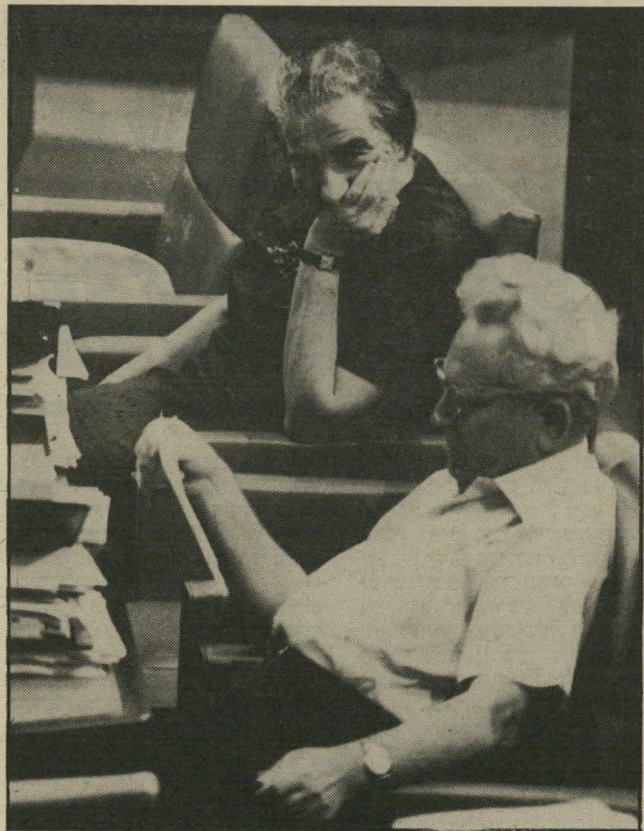
שנים, לא חשב אז עדיין איש). כאשר התלקח ב־1948 המאבק הגדול על דמות צה"ל, היה גלילי המנהיג הטיבעי של המחנה שהתייצב מול דויד בן-גוריון. המאבק היה נטוש על פרטים קטנים — מינוי מפקדים,

חרש, מורדני מבחינה צבאית ובעל־ערכים מבחינה חברתית. העניין לבש גם צביון מילגתי — בן-גוריון עמד כראש מפא"י ורצה שהמפלגה תשתלט על הצבא, ואילו יריביו התלכדו, ברובם, במפ"ם (שכלל לה אז את השומר הצעיר ואחדות-העבודה, ושהיתה המפלגה השניה בגודלה בכנסת הראשונה).

היה זה אך טבעי שישראל גלילי יהיה חוריהחזיתי של המאבק. הוא התמנה כסגן-שר-הביטחון. בן-גוריון הריח אותו, אך נאלץ לבטל את ההרחה. כעבור זמן קצר הצליח בכל זאת לסלק את גלילי סופית.

סילוקו של גלילי נחשב בעיני-ככל כמפלה למחנה התלוצי והמתקדם במדינה ובצבא. האיש מקיבוץ נען, הכמעט-צבר שהגיע לארץ בגיל 4 בעל הגינות הפשוטים והעניינים הכחולות החכמות, הצטייר כרמות נערצת. ניצחונו של בן-גוריון נראתה לרבים כניצחון הרוח הישנה, המיפ־לגות הישנות, האינטריגות הישנות, שהצליחו לעקור את הפרח היפה והרענן שצמח בפלמ"ח ובחטיבות הלוחמות של תש"ח.

כך נראה גלילי בשנות ה־50. **כאשר נסמור, הישבוני, הוא נראה באור שונה לגמרי.**

עם גולדה בכנסת גורו לאשה

בספינת השוטים

כי באמצע שנות ה־60 חזר גלילי לזירה, כראש מיפלגת אחדות-העבודה, שהקימה מערך עם מפא"י, ושהתאחדה עימה לאחר מכן במיפ־לגת-העבודה.

גלילי צורף לממשלת לוי אשכול, זמך-מה אחרי הרחת בן-גוריון. הוא לא קיבל לידיו תיק — ומעולם לא היה שר בעלת־תיק. אולם כשר-בלית־ק היה ונשאר גלילי דמות דומיננטית בכל הממשלות הבאות — אדם שכוחו נבע לא רק מן המחנה שהוא ייצג (הקיבוץ המאוחד), אלא גם מכוח אישי שקשה היה להסבירו.

הוא היה היועץ של לוי אשכול, ואחרי-כך הגורו הכל-יכול של גולדה מאיר, האיש שריבד בשם הממשלה, שניסח את הודעותיה — ושהיתה לו גם השפעה מכרעת על קביעת עמדותיה.

בכל התפקידים האלה, היה ישראל גלילי אסון היסטורי.

תפקידו הרהיב-אסון התחיל במילחמת ששת-הימים. כבר ערכי-המילחמה

החלטות טאקטיות, פירוק מטה הפלמ"ח.

אך היתה חבוייה בו מחלוקת הרבה יותר עמוקה על דמותו של צה"ל החדש, ואולי על עצם הצעירה.

בצר אחד של המיתרס עמדו כל החטיבות הלוחמות, על מפקדיהן. בצד השני עמדו דויד בן-גוריון ובנייטיפוחו, הקצינים ששירתו במילחמת-העולם בצבא הבריטי. בן-גוריון רצה שצה"ל יהיה מעין העתק של הצבא הבריטי. ואילו יריביו ראו בפלמ"ח צבא מסוג

של דויד בן-גוריון וכמועמד הטיבעי להחלפת דויד בן-גוריון כראשות-המטה שלה.

כראש-המפקדה-הארצית (רמ"א) של ההגנה, היה גלילי שר-הביטחון הא-מיתי של הישוב ערב הקמת-המדינה. הוא נחשב כאיש נכון, חכם ושקול, מאופק וצנוע, המגלם באישיותו את כל התכונות הטובות של ההגנה והפלמ"ח. הוא היה הדמות הבולטת ביותר בקרב הדור הצעיר — מכוון בחמש שנים ממשוה דיין, בשמונה שנים מיגאל אלון, ב־12 שנים מיצחק רבין הצעיר, (על שימעון פרס, הצעיר ממנו ב־13

עייף ותשוש. כמה תנועה ספונטאנית למען מינוי שר-ביטחון חדש, וכך נפל התפקיד, כפרי בשל. לחיקו של משה דיין. גם מנחם בגין וחבריו צורפו לממשלת-האחדות, שהפכה לממשלת-אסון.

מיוך אחרי הכיבושים המדי-הימים התייצב גלילי בראש המחנה שהתנגד לכל יוזמת-שלום מיידית.

הוא היה איש-המפתח בקבוצת-השרים העל-מיפלגתית, שקבעה את הקו הנוקשה של החוקה בכל השטחים הכבושים, עד כמה שאפשר. קבוצה זו כללה, כמוכון, את בגין וחבריו, את יגאל אלון ומשה דיין, ויתכן מאוד כי לוי אשכול השתייך אליה למעשה.

(המשך בעמוד 36)

עם אלון בכנס ותיקי הפלמ"ח תוכנית לסיפוח ביקעת-הירדן

עם דיין באזרכה ליצחק שדה (1954) אלפי הרוגים למען ימית